

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 8 frt. — Félévre 4 frt. — Negyedévre 2 frt.
Néptanulóknak egész évre 6 frt. — Félévre 3 frt. — Negyedévre 1.50.
Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő:

Dr. Molnár Gyula.

Megjelenik hetenkint kétszer: **vasárnap és esütörtökön.**

Szerkesztőség: **Gromon- és Zrinyi-utca sarkán.**

Kiadóhivatal: **Csendes-utca OLÁH-féle ház.**

Német Thalia városunkban.

Színházunkban német társulat működik — s mondjuk ki egyszeriben, hogy zsuffolt házak mellett.

E körülményt két szempontból bírálhatjuk el.

Az egyik — s ez esetben nem vezércikknek név rója, — hogy városunk magyarsága az intelligencia oly magas fokán áll, hogy föltülemkedve minden chauvinismus és schuhvereinos kicsinyességen a jó német előadást is érdeme szerint méltatja.

A másik, hogy városunkban sok a németajkú polgár, oly sok, hogy versenyez a magyar elemmel.

Ebből a szempontból bírálva el a dolgot, — lehet s kell is az ügyet közelebbről megszemlélünk.

Mindenek előtt valljuk be azonban, hogy az első szempont sem nélkülöz minden alapot, s hogy a német színtársulat sikerét e felfogás is sok tekintetben előmozdítja.

De hogy a második szempont a helyesebb s hogy abból kell kiindulnunk, ha e sikert latogatjuk — arról meggyőződhetünk, ha csak egy futó szemlélt is tartunk a közönség zömén.

Találkozhatni ott nagy számban polgárainkkal, kiket magyar előadás nem vonz a színházba, mert németajkú s mert nem talál gyönyörűsége abban.

Távol legyen tőlünk, hogy ezért hazafiataloknak akarjuk őket bélyegezni.

Csak magát a tényt konstatáljuk, s levonjuk belőle a tanulságot.

Napjainkban a magyarosodás az, mely pártkülönbség nélkül lelkünkön fekszik, melyet minden úton módon elő akarunk mozdítani.

Az állam is sokat tesz — habár többet is tehetne, különösen az iskolai terén, — a társadalom is áldozatokat hoz, tanu rá az E. M. K. E.

Czélunk: az állampolgárait ne csak bensejében nyerni meg magyar nemzetünk számára, de megnyerni őt

nyelvben is, a mi egyedüli biztosítékunk az iránt, hogy többé el sem is veszhethetjük.

Czélunk: odajutni, a hol kulturáramok állanak, hogy a hazában a magyar szó ép oly jelentőséggel bírjon, mint minden nemzet saját anyanyelve, hogy át — meg áthassa a népesség minden rétegét, — s az idegen nyelv valóban „idegen” legyen; és ha ezt a czélt elő akarjuk mozdítani, — akkor oly jelenségek indokait, melyek egy német színtársulatnak sikeres működésében jelennek, fűrkészünk kell.

Nem akarjuk a német elem kedvet kapjon nyelvi ragaszkodását átláthatni gyermekeire, hanem ellenkezőleg — odatoréskünk, hogy megtanítsuk őt is magyarul, s ha megtanulta az állam nyelvét, ragaszkodék is hozzá.

Ime az intő példa!

Ha a színház ügyeit vezető városi hatóság tanúságot akart levonni a német színtársulat működése eredményéből, megtalálhatja.

Láthatja, hogy a város polgárságának egy nagy része elárulja német anyanyelvéhez való ragaszkodását.

Támogatja a német színtársulatot.

Holott a magyar színtársulatok Zomborban csak tengődnek, s rendszerint katasztróphákkal végzik itt működésüket.

Igaz, hogy a német színtársulat csak 14 előadást tart, holott a magyar három hónapot tölt itt, igaz, hogy ez a társulat csak operetteket ad elő, holott a magyar társulat a dráma minden fajtát játszani köteles.

Ez sokkal több, hogy a német prosperál s a magyar vegetál.

Bizonyos, hogy városunkban ily körülmények között előnyben van.

És most hasonlítsuk össze a német, s magyar színtársulatot a szerb társulattal.

A szerb színészet — ugyszólván — egy sorsban részesült a magyarral.

Városunk szerb polgársága nem képes saját erejéből fömtartani azt 3 hóig.

S a szerb színészek hasonlóan deficittelet távoznak városunkból.

De ez a szerb színészet érdekeinek nem árt.

A szerbek azon célt, melyet színészeik hivatják előmozdítani, anyagi áldozatokkal is biztosítják.

Az ő színészeik biztosak abban, hogy megélhetnek akár meg jó, akár nem.

Van pénzalapjuk, mely színésztüket ápolja és támogatja.

S itt van az, a hová az eszmecsere láncolatánál fogva, jutni akartunk.

Ha a német színészet öncerejéből képes itt megállni a sarat, a szerb színészet anyagi támogatásban részesül, miért marad csupán a magyar színészet segély s támasz nélkül?

A magyar színészet, melynek hivatása nemzetiségi szempontból a legfontosabb, tengődik, és soha se talál segélyt küzdelmében, miattal a német s szerb színészet virágzik.

Ezt túrnunk nem szabad.

Az illetékes hatóság vegye tudomásul a tényeket, s tegyen ily értelemben előterjesztést a városi közgyűlésnek.

Subvenzió kell nálunk a magyar színészetnek, hogy tért foglaljon, hogy ne csak tengődjék, de virágozzék városunkban.

A „Zombor és Vidéke” t. vezércikkirőjőnak.*)

A „Zombor és Vidéke” legutóbbi számának vezércikke végén az állítatik, hogy a Tolnai-estély rendező-

* L. lapunk 31-ik számát.

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

Tavaszi dal.

A szabadba, a mezőre jőjjetek,
Ottan jó meg igazán csak kedvetek:
Bűbajos dal . . . édes szellő . . . illatár . . .
Ez az, a mi szívet lelket általjár!

Édes Isten! Oh, be jól is tetted azt,
Hogy tél után addál nekünk szép tavaszt;
Zárt szobákban töltöttük el a telet,
Most szabadba hív nevető kikelet!

Jertek hát ki, a szabadba jőjjetek,
Ott vidül föl igazán csak szívetek:
Bűbajos dal . . . édes szellő . . . illatár . . .
Ez az, a mi szívet, lelket általjár!

Szabodka Gyula.

A Boros uram mándlija.

Borosnak hitták, hanem azért olyan jámbor volt az istenadta, mint a ma született bárány. A bort csak úgy ismerte, mint a katona a kávé, t. i. híreből; legfőjebb minden sátoros ünnepen jutott neki abból a rendkívüli élvezetből egy eszpetnyi, hogy azt a főséges nedvet meg is kóstolhatta. De akkor is csak egy kis pohárkával az ebéd közben, többet inni a világért sem engedte volna meg az ő hűségese Boriskája, ki arról nevezetes, hogy a falu egyik legfríssebb, legszorgalmasabb asszonya (Pl. mikor az isten a nyelveket osztogatta, akkor is ő volt az első ott, és így történt, hogy a legnagyobbat kapta ő).

Hanem azért Boros uram egy csöppet sem zúgolódott az ő hűségese hitvesétársa ellen, ha mindjárt nem is engedte meg, hogy néha-néha bepillantson a „Fehér kakas”-ba, vagy a „Teli kulacs”-ba, ahhoz a szép menyecske kocsmároséhoz, a kinek bogár szép szeméi anyyi házasa és nem házasa embernek szívet-észét zavarták

már meg. Megnyugodott a sorsában, mint afféle hívő keresztény emberhez illik.

Aztán annál is inkább jónak látta megnyugodni és mindenben az asszony parancsát követni, mert még tisztán emlékezik arra a szüret utáni vasárnapra, a melyiken a Kasza szomszéd pinczejében sorra kóstolgatták a rámpást, és az ujat összehasonlították az óval.

— Tyűh, terringett! — szokta mondani a Gyuri komájának, ha a felesége nem hallotta — az volt aztán éghabóri! Először is a papusot vette le egyik lábáról és azzal kivánt jöreggelt, mikor haza vetődtem, aztán megindult az a seroglyjesztő nyelve. Szent Atya, milyen komédia volt az!

Hanem aztán meg is kellett igérnie, hogy többé be nem teszi lábát a kocsmába. És nem is tette.

Teljes három estendeje, már hogy következetesen hű marad ígérétehez, és hű maradt volna továbbra is, ha a Csöbör Jóska komája, a szabó be nem csapja őt, a ki inkább ilt a boros flaskó mellett, mint a munkánál.

Ugyanis a kukoricatörést elvégezték, megtartották a kukorica zástást is, szép termésük lett. Ennek az öröme hát az asszony megengedte, hogy Boros uram egy új mándlit vehessen magának.

El is ment a Csöbör komához, a ki rövid három nap alatt elkészítette azt. Vasárnap fölhozta szépen az új ruhát és delután el ment benne litániára.

Hazafelé ballagtában találkozik a szabóval.

— Hát aztán komám, meg se iltuk még az áldomást. Pedig ugyanez a szép mándlit kapott kigyelmed. Jőjön már be ide a „Kulacs”-ba majd megiszunk egy pohárral abból a jó fele sillerből.

— Dehogy megyek, dehogy megyek, nem szoktam én kocsmába járni, — volt rá a felelet.

— No csak jőjön, megiszunk egy pohárral és aztán megyünk haza.

— Nem lehet.

De Csöbör uram addig-addig kapacitálgatta a komját, míg végre hosszú gondolkodás után ráállott.

— No isten neki! De csak egy pohárral, mert a feleség vár otthon.

— Vár? No sobaj egy pillanat alatt fölhatjuk és megyünk.

Betértek. Őrse, a tüzes szemű kocsmárosné hozott nekik a jó sillerből s a komának izlett az ital.

— No meögygyel — szolt Csöbör, mikor már az egy pohár bort kiitták — meg egygyel, akkor aztán megyünk.

A menyecske elhozta a másik pohár bort is, letelepedett a vendégek mellé és tartotta őket szép szóval, Csöbör uram meg, mint afféle nagy kópé, egyre settenkedett a menyecskevel. Mikor már a két pohár bort kiitta, minden áron ölni akarta az asszonyt, a ki perse szabadkozott.

Boros uram is elmélyedt az asszony szeméibe, és addig-addig nézte, a míg végre is megtelepedett a hazatérésről meg a feleségről.

— Még egyet galambom! — Most már ő kért meg egy pohárral a sillerből. Komája perse örült ennek, hanem azt már meg sem engedte meg, hogy „galambom”-nak szólítsa a menyecskeket, ő nagyobb jogot tartott arra a bizalmas megszólításra, mert ő mindennapos a kocsmájában. Hanem azért csak ittak tovább és legenykedtek az özvegy kocsmárosnéval, a ki nem vette tőlük rossz néven; megszokta ő már ezt, nem is bánja, csak igyanak a vendégek.

Boros uram annyira belemelegedett az ivásba meg az udvarolgatásba, a szelje tartalmára nem is gondolva, — hogy egymásután hozta a silleret. Komája meg csak dicsérte őt, hogy hát végre valahára ő is úgy tesz, mint a többi jóralvó ember — és itt a mellét verte, értvén saját magát a „jóra való” legjóra-valójának — úgy tesz és nem gondol többé az asszonnyal, akár mit korepel is az neki.

— Bizony meg is tanítom én majd azt az asszonyt nőresre — mondja Boros uram, — majd meglátjuk, ki az új a házánál, én-e vagy pedig ő. Csak egy szót szóljon holnap! Megintam én már azt a szolgaságot, a melybe az asszonnyal jutottam, nem lesz a ház gyepője többé az ő kezében. — Hozzon csak bort kocsmárosné lelkem. — Majd meglátja, komám uram, milyen rend lesz a házban ezután. . . . Igynék egyet, így ni. — Törömette, mindig jobban és jobban izlik . . . Ezután minden nap elővök ide magához, szép özeveg, egy-egy pohárral, mert úgy teszok majd, a hogy én akarom és . . . igynék komám . . . és nem parancsol nekem az asszony. — Okosan, nagyon okosan — biztatgatja a patjás.

És ittak, addig ittak, míg végre is forogni kezdett szemük előtt a kocma. Mintha az asztalok táncot járnának, a szép koc-

ségébe a helyi lapok szerkesztősei nem hívattak meg. Ez az állítás nem bír alappal. Mert az értekezletre én magam személyesen hívtam meg mind a lap, mind a „Bácska” szerkesztőjét, az utóbbi részt is vett az értekezletben, a „Zombor és Vidék” szerkesztője azonban nem. A második, és pedig az estély megtagatását elhatározó nagy értekezletre mindkét szerkesztő szintén meghívott, de egyik sem jelent meg. Mi természetesebb annál, mint hogy a 20 tagból álló értekezlet úgy tartotta, hogy a rendezőségbe eszelekvő egyéniségek válaszandók be, az értekezletben megjelentek közül.

A szerkesztő uraknak kezdetlől fogva mindvégig tanúsított eme hideg magatartása a Tolnai Lajos írói egyéniségéről közzét egyik-másik bírálat objektivitására nézve is elég világot vet.

Az az állítás is alaptalan, hogy a Tolnai-estélyen Zombor város részéről az irodalmat és művészetet egyedül én képviseltem. Hát Kozma László ur, ki a „Zombor és Vidék”-nek évek során át buzgó munkatársa volt, a t. vezérezéskirő ur részéről már nem véteik írószámba? Továbbá Bieber Gyula ur, s mint-hogy ő később akadályozva volt a rendezőség előmmunkálataiban, ő mintegy helyettesítőleg dr. Balogh Ernő ur, kinek kiváló zongorajátékában az estélyen gyönyörködni volt szerencsénk. Nem voltak a rendezőségben méltó képviselői a művészetnek? Pedig ugyan ezen urak voltak azok, Bergmann Ágost tanár úrral s jeles zeneszerzővel együtt, kik eszelekvő egyéniségemmel Tolnai Lajost az estély későbbi folyamán környezték.

Arról pedig sem én, sem a rendezőség nem tehetünk semmit, hogy a szerkesztő urak az estély későbbi folyamán is távol tartották magukat.

Ennyit akartam megjegyezni az igazság érdekében. Zomborban, 1888. évi április hó 18-án.

Dömötör Pal.

Dömötör Pal ur fönti közleményére kénytelenek vagyunk néhány megjegyzést tenni.

Mindenek előtt konstatáljuk azt, hogy Dömötör Pal ur tévesen fogta föl lapunk 31. száma vezérezésként a következő szószert idézett részt: „hogy a rendező bizottságban az irodalmat és művészetet csak az egy Dömötör Pallal képviseljük s még a helyi sajtót sem hívjuk meg, a mi pedig irodalmi intézet hiába első sorban van hívatva az irodalmat képviselni.” Tévés az, ha Dömötör Pal ur a fönti néhány sorból személye ellen intézett támadást vél kiolvashatni; mert hogy Dömötör Pal ur, mint a rendező bizottság egy tagja, az így iránti odaadásában mindent megtejt, a mit csak tőle vártunk, de annál jóval többet is tett, — azt elismertük a Tolnai-estélyről szóló referatiónkban, s készséggel elismerjük itt is.

Az estély rendezésének összes fáradaalma az ő vállalt terhelte, ő kezdeményezte, ő vitte is keresztül — még pedig fényes sikerrel a felolvasás ügyét, úgy, hogy — a megnyitvány szóba hozható az ő személyisége a felolvasás rendezésével — ő reá ebből bizonyosan osztalan elismerés háramolhat. Tévés az tehát, hogy Dömötör Pal ur inditavára érezte magát a vezérezéskéntben foglalt állításokat megafalni, mert nem ő, hanem a rendező bizottság van itt hívatva valamelyes ezafalása boesjítokozni, ha közleményünkben valami megafalóval való talal.

A rendező bizottság élén dr. Csíhás Benő polgármester ur állott.

márosné meg részegen járna. Jónak látták már a haza meuetelre gondolni.

Fizetésre került a sor. Csöbör uram minden zselét átkutatva, de nem talált benne többet három hatosnál, azok közül is lyukas volt az egyik. Boros kománjának meg éppenséggel csak tizenhárom krajczárja volt, az asszony nem adott pénzt, ezt is három nap óta hordozta magánál anélkül, hogy a feleség tudta volna.

A koesmárosné nem engedti őket, míg ki nem fizetik, vagy egyikük a mándlóját nem hagyja ott zálogban.

— En? — szaladkozott Csöbör — én nem parancsoltam. Azzal leteszi a három hatost és ellábol.

Mi volt más hátra, minthogy a Boros uram mándlija maradt zálogba.

Az után megint találkoztak a két loma; Csöbör ott állott a kapufélfához támaszkodva. Azt mondta, most már az egész világ forog körülötte, sorban szaladnak előtte a házak. Ő bizony el nem mozdul onnét, hanem megvárja míg az ő háza fordul elője, akkor aztán bongrik a kiskapún.

Boros uram egyedül tántorgott háza. A feleség aludt már javában. Másnap reggel, mikor az asszony elkezdte a szokásos háborút, a kétségbeesett férj összehívta magát s egy kukkot se mert szólni, csak mikor már az asszony nyelve belefáradt, szólat meg, s elhittette, hogy a mándli a Csöbör kománál maradt az este, mert egy kicsit bő volt, ki kell javítani. Es újra meg kellett kérni, a feleséget, hogy már hagyjon beket neki, többé soha, de soha nem iszik bort.

Elkövetkezett a péntek, a szombat és a mándli meg mindig nem volt otthon. A koesmárosné is tudta, hogy nincs, a ki kiváltta. De volt a mennyecskének elég esze és vasárnap reggelre szépen kitűzte a palláslyukon egy meszőlányt.

Borosé a templomba indult, utközben meglátta a mándlit és föl ismerté azonnal a firos kocszák bőlésiről. Nem ment tovább a templomba, visszafordult, újra megpörgette nyelvét, aztán a láddafából kivette a ropogos bankót és ő maga hozta háza a Boros uram mándlóját.

Hanem erre aztán Boros uram igazán megfogadta, hogy át nem lépi a koesma küszöbét.

És a papucsalomtól tovább tartott.

P

Nagyon helyesen tette a 20 tagból álló értekezlet, hogy a rendezőségbe „eszelekvő” egyéniségeket tartott bevalasztandóknak.

S szó nincs arról, hogy ezen „eszelekvő” egyéniségek nem eszelekedtek volna eleget; mindazonáltal nem eszelekedtek meg azt, hogy a helyi sajtót meghívják volna. A rendező bizottság elegendőnek tartotta azt, hogy a helyi lapok szerkesztőseinek a felolvasásra tiszteletjegyet küldjön. E részben a rendező bizottság minden bizonytal udvarias volt a helyi sajtó iránt.

Minthogy azonban a felolvasás után a közönség egy része a színház melletti vendéglőben össze gyűlt és ott quasi bankette, utána improvizált táncmulatság tartott, méltán hihette vezérezéskirőnk, hogy táncmulatón vagy „rendezettett” — vagy csak úgy tördelt-verődött össze.

Ha rendezettett, — akkor hát Tolnai Lajos iránti tiszteletből városunk irodalommal foglalkozó egyéniségei oda, meghívandók lettek volna s talán első sorban a helyi sajtó.

Ha meg nem rendezettett, — hát akkor az a hiba!

Egyébiránt ezt a hibát a cizkírő eszupén egy alakítandó irodalmi s művésztí kör szükségos voltának egy találó motívuma gyanánt hozta föl, nem pedig apprehensiókép. A miért is nem provokált ez semmiféle „nyilatkozat”-ot.

Mindezekből kitészik, hogy Dömötör Pal ur tévesen értelmezte vezérezéskirőnk idézett állításait, s véleményünk szerint egyáltalán nem provokáltott általunk nyilatkozatra.

Megfordítva azonban az ő nyilatkozata igenis provokál bennünket s az idomosság megsértése nélkül, nem maradhatunk adása a felelettel.

Azt monddja, hogy az „elértekezletre meghívta két izben mindkét helyi lap szerkesztőjét, de a „Z. és V.” szerkesztője nem jelent meg. Ez ugyan vajmi kévsővé érdeklő a nagy közönséget, és semmi összefüggésben nincs a néhezelt vezérezéskel.

Mert az „előértekezlet” s „nagyobb értekezlet”, eredményeit a „Z. és V.” megfelelő formában közzéte; ennél többre a „Z. és V.” közönségével szemben kötelezve nem volt.

Már hogy a szerkesztő személyesen, vagy tudósítója útján vette részt az értekezletben, tisztán a „Z. és V.” helygye. Es sehol sem mondatott, hogy ez az „előértekezlet” és „nagyobb értekezlet” nem tette meg a magiét.

A rendező bizottság lét vezérezéskéntben érintve, annak pedig netáni tényeit nem egyedül Dömötör Pal ur van hívatva megértelmezni s megvédelmezni, ámbár véleményünk szerint semmi olyas nem mondatott, a mi ezt a rendező bizottságot, mely már föl kérdenelt babérain pihen, nyugalmában megláboríthatná.

Ez a sok hiábavalóság az, a mit Dömötör Pal ur hiabavaló nyilatkozataiban kénytelen-kelletlen előadtunk, eszupén azért, mert mindenkor viselőnknek személye iránt ammi tisztelettel, hogy zavart megfelelő mérvben figyelemmel méltassuk.

Röstellkedve bár, de választ adunk ama ezafolatára is, melyet véleményünk szerint szintén illetéktelenül boesjított közzé, hogy ugyanis nem egyedül ő képviselte az estélyen az irodalmat és a művészetet, mert képviselte az Kozma László ur mint író, Bieber Gyula s Balogh Ernő urak — Tolnai írói nevéhez méltón — mint művészek, s Bergmann Ágoston ur, mint jeles zeneszerző.

Bizonyosok vagyunk abban, hogy ezen általunk igen tisztelt urak maguk is tiltakoznak az ellen, hogy ők írók, művészek s zeneszerző számba menjenek. Ők s velük együtt az irodalommal foglalkozó összes zomboriak egy magyar író tiszteletére rendezett estély méltó környezetűl szolgálhatnak.

De ha a rendező bizottság őket írók művészek s zeneszerzőkül akarta a Tolnai-estély számára megnyerni, s ezt így értelemben adta volna nekik tudat, bizvást azt felelték volna: „Nem vagyunk mi se írók, se művészek se zeneszerzők, ha több-kevesebb sikerrel kultiváljuk is szabad örökünkben az irodalmat és a zenét s így stáffel-egül csak is akkor szolgálhatnak, ha velünk együtt ott lesz a zombori legalább is kétszáz hasonló író, művész és zeneszerző.”

Tisztelt olvasóinkat pedig arra kérjük, hogy ne odiozus polemikának minősítse válaszukat, hanem inkább kedélyes pounparlernek, melynek egyáltalán semmi sértő czélzata nincs.

Megmondotta azt a mi polgármesterünk, hogy a Tolnai-estély Zombor sz. kir. város művelődéstörténetében fényes betűkkel lesz beírva, hát a mennyire tőlünk tellett, — be is írtuk már oda.

A „Zombor és Vidék” szerkesztősége.

Megyei s helyi hírek.

* **Vidéki előfizetőink tisztelettel kérjük, hogy még hátralékos előfizetési díjaitkal minél előbb beküldeni szíveskedjenek.**

* **Kinevezés.** Szabolcsy Mihály kiskindai ügyvéd Baján kir. közjegyzőnek lett kinevezve. (A mulkior ezen ügyben hozott birnik tehát téves információz alapszik.)

* **Zombor szab. kir. város tanácsa részéről, ezenel közhírre tetetik, hogy a fúmei es. és kir. tengerészeti akademiába az 1887. tanév kezdetével való felvételt tárgyában kibocsátott pályázati hirdetményt a városi levéltárban délelőtti hivatalos órákban az érdekeltek által betekínthető. Kelt Zombor, 1888. április 6. Csíhás, polgármester.**

* **Pályázatot nyitott Baján egy a város által fizetett tűzoltói állásra. Javadalma 250 frt évi fizetés és ruházat.**

* **Megtagadott, Dr. Vojnits István a hódásghai kerület képviselőjének a bíróság által kért kiadatását a magyar törvényhozás megtagadta.**

* **A Népör újbol a Vadászúrt szálló emeleti sarok szobájába költözött át. A pokol-téle koesma emeleti termelbe pedig a Sport-klub fog beköltözködni e hó végével. Hyként a Népör az előbbinél sokkal alkalmasabb és kényelmesebb, tágas helyiségre tett szert, a minék öröme vasárnap azonnal bankettet is rendezett.**

zett. Különben a népkör szívesen megmaradt volna a régi helyén is, de — a mint el van terjedve a hír — kitűrték onnét.

* **Zombor szab. kir. város tanácsa részéről ezenel közhírre tetetik, hogy a katonai nevelő s képzőintézetekben rendszerezett s az 1887-ki iskolai év kezdetével betöltendő állami alapítványi helyekre vonatkozó pályázati hirdetményt a városi levéltárban délelőtti hivatalos órákban az érdekeltek által betekínthető. — Kelt Zomborban, 1888. április hó 6-án Csíhás, polgármester.**

* **Megyei közgyűlés.** Bics-Bodrogi megye törvényhatósága folyó hó április 30-án tartja évenegyes közgyűlését.

* **Hymen.** Radány Péter, a helybeli kir. járásbíró-sághoz nemrég kinevezett albiró, egyjelen jár Paukovits Blanka kasszanyonnal, Paukovits Ernő bajai földbírtokosnak kedves, szép leányával.

* **Láng Ilonka** a kedves naiva színésznő, a mint értesülünk jelenleg Debreczenben van, azonban husvét óta erőszétségben szenved, úgy hogy a nyári színiévtárra egyáltalán nem is szerződhet.

* **A szerb színtársulat.** Mely Zomborban tölötte a tél idény második felét s jelenleg Szabadkán működik, legközelebb Zentrára szándékozik átutálni előbbi előadásra. E héten Csiki Gergely is le jön Budapestről Szabadkára, hogy az ő művei közül szerb nyelven is lásson egyet. Tiszteletre a „Sötét pont”-ot színdekózzák színré hozza a Thalia szerb papjai.

* **Eljegyzés.** A Stein és Engel kererkedő ezég egyik tagja, Stein Jakab eljegyezte Dunavécseről Basch Juliska kasszanyonnal, Basch Henrik földbírtokos szeretreméltó leányát.

* **Előtt feléremünk.** Gyálizatos tetten kapták e héten egy zombori polgárnak élete párját. Ugyanis a Rókus-utczában egy úri házában albiróve lett egy magázó nő egy kisebb lakást. A házákkal mindig egyetértésben ált. Nemrég azonban a bentlakó nő azt tapasztalta, hogy az ő fehér- és ruhamenekből több darab hiányzik, s folyton fogy. Kénytelenítve volt a városi kapitányságnál jelentést tenni. A főkapitány kérdésre, hogy kire van gyűnyja, azt mondá a parasztozó nő, hogy ő a házákkal ugyan jó viszonyban van, de más idegen ember az ő holmijához egyáltalában hozzá sem fér; határozatlan azonban még sem állítja, hogy a házbélek lopnak tőle. A főkapitány erre intette, hogy legyen éber figyelemmel. A legközelebbi napok felvilágosították a homályba burkolt eseményt. Az albirónő észrevette, hogy a háziaszony eszedje a kútnál a hiányzó fehéremekből mosásba vett néhány darabot. A gyann tehát alapos volt. Szorgos utánjárás után végre látta, hogy a háziaszony egy hiányzó fehéremű is testén viselt. Erre azonnal jelentést tett; a városi kapitány nyomban motózást tartott, minék eredménye az lett, hogy a bentlakó nőnek fehéreműi nagyrészt a háziaszony lakásában feltalálták. Madame W. ezen vizsgálat alkalmából is testén viselt egy darab fehéreműt, mit letvetni makacsul vonakodott, végre mégis kénytelen volt a rajta lévő fehéreműt átadni. Innen a rendőrség-széghez kísérték a helyvet, hol jegyzőkönyv vétetett fel. Folytatása ezen gyálizatoságnak a fenytői bíróságnál lesz.

* **Pala-irovszók.** A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter, f. évi 4232. sz. alatt a következő körrendelettel intézte valamennyi egyházi főhatóságokhoz és kir. tanfelügyelőkhöz. A külföldi verseny az országot legjobban ügy palairóvszókkel árasztja el, melyek papiros helyett festékekkel vannak bevonva. A m. kir. állami vegykísérleti állomás nyilatkozata szerint ezen vesszők mindvégig részint kátrány, részint olfmeszték találatból, mely tekintettel arra, hogy a gyermekek a vesszőket szájukba szokták venni, azonfelül az író gyermek kezéhez tapadván, egészséget veszélyeztet. Ezen oknál fogva inditavára érzem magamat, a festékek bevonat palairóvszóknek az iskolákban való használatát megtiltani és az iskolai hatóságokat figyelmeztetni, hogy csak oly íróvszók használatait engedjék meg, melyek papírossal vannak bevonva. Kelt Budapestben, 1888. évi márczius hó 20-án. A miniszter helyett Gönczy Pal, s. k. államtitkár.

* **Robbanékony tárgyak szállítása.** A m. kir. államvasutak vonalain robbanékony tárgyak szállítására eddig havonték csak egy-egy vonat volt menetrendszerleg megállapítva. Ha tehát bármely elemi esemény következtében a kijelölt napon a robbanékony tárgyak szállítására szolgáló vonat közlekedése elmaradt, a veszélyes szállítmányokat csak egy havi késéssel továbbították. Az igazgatóság az ily késéssel szállításnak eljét akarván venni, e héten elrendelte, hogy hasonló forgalmi akadály esetén az egyes állomások, a mint lehetővé válik, a robbanékony áruk szállítására külön pótvonatot indítsanak.

* **Elmebeteg és a Rókus-kórház.** A helygyimiszter valamennyi törvényhatóságokhoz a következő körrendeletet intézte. Tapasztaltott, mikép a magánfelek, de gyakran községek és hatóságok is elmebeteg felvétele végett közvetlenül a fővárosi szt. Rókus-kórházhoz fordulnak, sőt a beteget, minden orvosi bizonyítvány előleges engedély vagy aziránti tudakozódás nélkül, vajjon van-e ott egyáltalán a beteg befogadására hely, — a vidékről egyszerűen felszállítják s nevezett kórházba azonnali felvételt végett rövid uton beviszik. — Minthogy azonban a nevezett kórház tébolydai osztályának — korlátolt számban fekhelyénél fogva — edlga első sorban a főváros területén lakó, vagy az utókön rendőrléggel feljogott elmebeteg befogadnái, nem, pedig az, hogy az ország különböző részeiből felhozott elmebeteg elhelyezésül szolgáljon, mely utóbbi esak a rendelkezésre álló fekhelyhez képest foglalhat helyet; hanem folytán értesítem a törvényhatóságok, hogy valamely elmebetegnek netán mellőzhetlenné vált azonnali, de ideiglenes elhelyezése rendszeren azon vidék legközelebbi kórházának netán létező tébolydai osztályánál eszközölhető, a mely vidéken a beteg tartozkodik; míg ellonben bármely más tébolydában vagy elmebeteg-osztályon és így a Rókus-kórház tébolydai osztályán is elhelyeztetni szándékol elmebeteg felvételt engedély, kelölégg felszerelt folyamodványban e helyt körmelmezendő, megjegyeztetvén, hogy a fővárosi szt. Rókus kórházba előzetes íténi engedély nélkül távolabb vidékről fenforzó szakszéghez képest a felszállító magánfél, avagy a felszállított elrendelt község vagy hatóság költségén vissza fognak szállítottai. Minthogy továbbá a főváros m. é. december hó 30-án 17656. számú felterjesztésével jelentést tett arról, hogy a tébolydai ápolásra nem minősített betegek hazaszállítására felszólított hatóságok a felszólításnak rendszerint későn és csak ismételt sürgetésre felelnek meg; ennek folytán tudostom arról is, hogy a fővárosi szt. Rókus tébolydai osz-

ályon elhelyezett vagy előlegesen kioszkolt engedély alapján esetleg a jövőben is elhelyezendő mindazon elmebetegek, kiknek hazaszállításra az illető törvényhatóság vagy magától a nevezett kórház igazgatósága részéről fel lett szólítva, ha a felszólítás határidőtelend nem lesz fogantatva, szintén az illető hatóság vagy a felszólított magától költözködni fognak hazaszállításra. Egyuttal felhívom, hogy minthán ismételtlen tapasztalatot, hogy az elmebetegek számos esetekben látójárás szakereken annak oldalához költözzék, sőt gyakran lelencelva szállítottatnak a fővárosba intézkedők aziránt, hogy a mennyiben ily embertelen eljárás zánkák tudomására jutna, az hatályosan meggátoltság és amennyiben tényleg történt volna, megtorlatosság, s hogy az elmebetegek kellő felügyelet mellett, s ha elkerülhetetlenül szükséges, alkalmas módon megköelve, de nem emberellenl megköelve szállítottassanak a fővárosba. Mindezekhez képest felhívom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletmet közzéigazgatási területén a legszelebb körben közzétéve, fentölly irányban haladéktalanul intézkedjék s ennek megtörténtét ide jelentse fel. Br. Orsz. Béla s. k.

* **A német színtársulat** eddig előadta a Koldusliátok, Czigánybarót és a Don Caesart. Bövelben lapunk jövő számában.

* **A m. kir. póstatakarékpénztár** igazgatósága közzé teszi, hogy a kir. póstatakarékpénztár pénztárában örözött értékpapírok növértéke a napokban érte el a három milliót. Ez öszszögből több mint felmölly esk a betevők tulajdonát képező és díjmentesen letétben örözött értékpapírokra, a mi tekintve, hogy ama öszszög tavaly még csak 300.000 fitra rögött, a póstatakarékpénztár szoban forgó üzletkörének jelentékeny fellendülését bizonyítja. De az értékek örözvetes emelkedését mutatja általában az a körülmény is, hogy a betevők megbízása folytán az intézet közbenjárásával vásárolt értékpapírok öszszértéke eddig megközelíti a 800.000 fitrot.

* **Elárverzetik** Jagerovits Szvetozár 2485 fitra beöszlt ingósága e hó 23-án helyben.

* **Egyházi kinevezések.** A király a kalocsai főszékes-kapitálan Lichtensteigert Ferenc felszentelt püspök s olvasókánonoknak a nagyprépostságra, Schwerer János éneklőkanonoknak az olvasó kanonokságra, Hopf János örkánonoknak az éneklőkanonokságra, Mohár János bécsi prépostnak az örkánonokságra, Majoros János felszentelt püspök és főszékesegyházi főesperesnek a bécsi prépostságra, Latinovics Gábor bécsi főesperesnek a főszékesegyházi főesperességre, Bende József tisztai főesperesnek a bécsi főesperességre, Mayer Béla idösh mesterkanonoknak a tisztai főesperességre és Schweitzer József ifjabb mesterkanonoknak az idösh mesterkanonokságra való fokozatos előléptését jóváhagyta, az ékéként ugyanott megörözö adólsó mesterkanonoki állomást Várogy Gyula dr. címzetes kanonok s a nagyobb papnövelde igazgatójának adományozta.

* **Baján** e hó 27-én kezdi meg előadásait Borsódi Vilmos színtársulata. Öszszesen csak 12 előadást szándékozik tartani a társulat, s ezéja bemutatni öröz a város közönségének, mert Borsódi a tél idején már folyamodott a színház elnyerése iránt Baja városához.

* **Bács-Bodrogh vármegyey gazdasági egyesületöl.** Értesítés. A Bács-Bodrogh vármegyey gazdasági egyesület által május hó 5-re tervezett 6-örsösi szántás- és ékeresény közbözt akadály folytán május hó 16-ra halasztott. E szerint a módosított program a következő: Május hó 10., 11., 12. és 13-án gazd., gép- és eszköz- kiállítás Zomborban. Május hó 11-én szántás- és ékeresény Zomborban. Május hó 16-án szántás- és ékeresény 0-Böcsén. A Zomborban tartandó kiállítás és versenye a tárgyak máj. 6-ig, az 0-Böcsén tartandó versenye máj. 12-ig küldendök. Mindkét ékeresényen résztvevő eszközök Zomboröl 0-Böcsére díjmentesen szállítottatnak. Kelt Zomborban, 1888. április 16. Rombay Dező titkár.

* **A szabadkai gymnasium** ifjúsága e hó 22-én d. e. 10 órakor az ottani „Pest”-szálloda nagytérében Arany-önnepöl ezimen fölválsó és szavalati önnepet rendez.

* **Egyetemi hallgatök statisztikája.** A budapesti kir. m. tudományegyetemen az 1887/8-ik tanév második felében 90 hittanhallgató, 1649 jog- és államtudományi hallgató, 1173 orvosnövendök, 326 bölesész, 117 elsőöves gyógyszerész s 402 másodiköves gyógyszerész és 68 szülésnö iratkozott be. Így az egyetemi hallgatök öszszes száma 3565, melyet összehasonlítva az első felölly 3746 fönyi hallgatóságot, az apadás 211. A mult 1886/7. tanévben 3370 volt a hallgatök száma s ehhez képest 165 a szaporodás.

* **Esklvö.** Huck Ede helybeli zongorahangöl e hó 24-én vezet öltárhoz Hodsághon a kedves Brandecker Teréz kisasszonyt, özv. Brandecker-né leányát.

* **Az iskolás-gyermekek egészségségének megövása érdekében** Trefort Ágoston miniszter körendeletöl intézett valamennyi kir. tanfelügyöltség, egyházmegyey felöhatóság és megyey közöigazgatási bizottsághoz. E körendeletben a többi közt ezeket mondja: A mindennapi jelentésekböl, de általában a köztapasztalásokból tudomásával bírok annak, hogy szerteszét a hazában anak esaknem minden iskolái az év különböz részében hatóságilag bezáratnak s az ifjúság a tanulástól szünetelni könytelen, mert egyik vagy másik uralköd s többnyire ragályos betegség terjedését így igyekszik megakadályozni; a baj ellen rendszerint az intézkedés köröl forog a nyavalyák elleni védekezés. Gyünesek a mindennapi tapasztalás élenken állítja élen az ifjúság egészségségétlen állapotát, elcseneszését és a korai halál által való möl nélkül pusztulását, söt azt is fájdalommal kell szemlélnem, hogy gyakran a felnöttek nagy része is az uralköd betegségek miatt a halál martalékává lett. A veszedelmes váltöláz, a ronesöl toroklob, börkötések, himöl, a hagyamáz (typhus) s ezekhez hasonló betegségek azok, melyek hazánk minden vidékén állandó tanáy ötöttek s pusztítanak. Hogy a népünk közt döl e nyavalyák förvését nálunk is, mint másöl az emberi lakások romlott förvöjében és a nép által használt megfertözött ivöziben lehet feltalálni, meggyözödhetik arról az ép szágöl szervel bíró minden egyén, ha egy öly iskolateremben nyit be, melyben egy esomó gyermek csak pár

öröhosszant együtt ül. Söt esodálkozni fog, hogy az ötl ömölödi kiállhatatlan rossz levegölben, mindnyájan el nem állódból. — Ily körülményök közt ne esodálkozzunk azon, hogy népünk mérték fölett pusztul, megmaradt része elcsenesz és a helyett, hogy a természet törvénye szerint szaporodniök, pusztulnak vesznök. Romlásunk e közfötök be kell dagnunk s e nyavalyák föszkeit el kell tövölítanünk, melyeket meg is lehetünk gondos utánlátással, folytonos oktatással, szöguro felügyelettel, mert ezek orvosi szere az iskolák és lakások levegölének tisztántartása és az ivözök minden állati anyag belevérezésötöl való megörözés. Ez öklöd fogva felökre a ezimet, hogy a felügyelet és vezetés alatt álló tanítókat oktassa, vezérelje, söt könyserítse, miszerint a gondjaira bizott tanöl gyermekek iskolái levegölét gyakori szögölzetésöl állandóan tisztán tartassa, vagy tartassa. Állandó öberöségölly ügyeljen arra, hogy az iskolái katalok könyökére, söt az egész udvarra állati szemetek, üröllekek le ne rakassanak, a katalok sehonnem az ily alapöl származó mérög be ne hatolhasson; tegye kötelöségöké, hogy a röfök bizott ifjúságot tanítsák általában az egészségságra, de különösen a szobai levegöl tisztántartására az ivözöknek megválsztatására, minden alkalommal figyelmessé öket a rossz levegöl és a megfertözött víz használatából támadó életveszélyes betegségre. Hagyja meg is a ezim a tanítók-nak, söt tegye kötelöségöké a felköszöknek is, hogy a könyvet kívül gondál oktassák és vezéreljék lakó szobáik levegölének, katalok s udvarák könyökének tisztán tartására. Ily intézkedés és ezen intézkedés végelajtsára förtöltött minden gondtal, ha lassan is eljuttatjuk népünköt oda, hogy a gondos övakodással az elcseneszéstöl, söt a szertelen pusztulástöl is megmentjék.

* **Házlezerdünk Boszníában.** Plevjéböl írjak lapunknak e hó 11-iki kelettel: „Ezredünk parancsnoka, ezredesünk lovag Gold Károly, ma 8 óra után reggel nagyon szomoruan volt büesut az öt öly szívöl szeretöl ezredötöl. E hó 9. és 10-ike közötti öjszakán ugyanis 3 órakor három napi betegség után az ezredes urnak körülnben jól ismert neje megialt. E csapás bekövetkezte után rögtön 4 heti szabadságot kört ezredesünk, a mit sürgönyölleg a 15-iki haltestparancsnokságotól meg is kapott. — 10-én 5 és 6 óra között neje holltestöt érezkoporsóban a lakásból a templomba vitték, hol a tisztikar is jelen volt. Mindnyájan esaknem könyöztek a részvétöl. — Ma reggel 7 órakor a gyásnöise és beszentelés után az öszszes ezredölly és vidéki tisztök legönysége és ezenkívül nagy nöptömeg kíséretében a halottat a „sechster Wasserthurn”-ig 2000 lépésnyi távolvágra szállították, hol a halottat a halottas koesölrol velték, és egy másik koesira téve, Serajevoba vitték eltemetés végetöl. It Gold ezredes ur melöt a koesiba üt volna, büesüt akart venni a tisztikartöl, de a lökke úgy elszorult, hogy nem tudott szöhoz jutni. S a mi szölvünk is öszszorult, mert tudtuk mindannyian, hogy kedves, jó ezredesünk talán sohasem tért többé ezredünkbe vissza. Valószínűleg még ebben a hónapban Brigadirosnak nevezöl öt ki 5 Fölsege. Minden egyes tiszt, minden egyes legény már azért is könyözve büesütöt, mert kedves nejet mindenki sajnálta, de föleg azért, mert tudtuk, hogy jó ezredesünk többé vissza nem jön. Minden ember szerette öt az ezredben. Ezredesünk, a helyett, hogy szöval büesütöt volna el, sorba ment, minden egyes ezredölly tisztet megöskölt, s a vidéki tisztöknek kezet adott. Ezután az öt saját kérelmére Serajevöy elkíséröl Dvorzak kapitány ural koesiba üt, a legönység föl fordult, közövel intett és csak nagy nehezen zokogva bírt kimondani „Gott mit eueh.” Erre a lovak elvágattak. Mi is szomoruan ballagtunk vissza, mert a jó Gold ezredes urunk, derök parancsnokunk többé ezredünköz vissza nem jön. Az elhunyt ezredesöl koporsójára minden század egy, nömélyt század két koszoröl küldött; a sok között öt volt egy roppant nagy és szép koszoröl az itt állomásozó tüzértisztököl is. Az állásöt öt hagyöl ezredes jösögát sohasem fedik el katonái. Neve és jó tulajdonságai az ezred minden emberének örökévé vesse marad szövében.”

* **Fizetéképtelesség.** Fischer Márk zentai kereskedöl fizetéseit beszüntette.

* **Röndnek muszáj lömni!** Zomborban igen gyakran fordult elő, hogy a pékkehöz küldött könyvér vagy egyéb süttöl illetékteleköl által — egyszerű bemandósukra — elvitetik. Igen helyen való lenne, ha a rendösög a pékmestereket szöguroan utasítaná a szabályok betartására; mert 1—2 könyvér vagy süttöl végett sem a módos, de egy szögény ember sem perlekedhet; — ha azonban rend van, minden kellemetlenségnek eleje vétetik. (Beküldötöl.)

* **A recitölöl-elöadás** mégis megtartatik. Apr. 16-iki keletöl írja ugyanis Ujödéköl Szakáll Antal, az örszögöl bíró Shakespeare-Molier recitölöl és tragikus szömsöz, hogy ismét városunkba érkezik s intézkedni fog az előadásra alkalmas helyiség szerzésére iránt, úgy hogy a jövö héten, szerdán ökvetenöl megtartja a mult hetölöl elhalasztott előadást. Valószínűleg a polgári kaszinöl helyiségében fog művészetét bemutatni Szakáll, a minek különben nagy örökdel nézünk élöbe, mert bárhol lépett is föl eddig, mindenütt elismerést és kitüntetésöt aratott.

* **Szerb izgatöl.** Tomits Jasa, a hírhedt „Zasztava” szerkesztöje, „Nöparbat” cím alatt egy röpirat-sorozatöl hirdetésöl, melynek első füzeté „Kölle-e a népök politika” cím alatt január 13-án, a szerbek új napján jelent meg. E röpiratban újra kedves témájával, a nemzetiség kördéssel foglalközik s ugyanazokat az ölveteket propagálja, melyek miatt rabösötöl is szenvedett már a javíthatatlan izgatöl. Újra azzal vádolja a magyarakat, hogy önkényölleg és egyoldalúan öldötták meg a nemzetiség kördést s nem törvény

és igazsög szerint. A magyarországi szerbeket pedig fölhívja, hogy tömörödjön, és egyösöljönök, mert csak így törhetik meg a szerbök hatátsámat. A famozus röpirat egy példányát megköldték a kir. főügyöségnek, mely Tomits Jasa ellen a budapesti kir. sajtóbírószágnál nemzetsög és öklomnyí ellen való izgatás miatt sajtöpöt indított, a röpiratokat pedig, számszerint 2009 példányt, öklözöttatta.

* **A zombori betegségségölly és temetkezési egyetelnél** felmért szabálytalanságot megválsztatásra Zombor város tanácsa által megbizott dr. Gertinger Pál városi aljegyöz e hó 17-én kezdte meg működését mint vizsgálöl bíros. — Az eredményölly öjsögölly fogunk.

* **Házvétöl.** A Gertinger föle lakházat Zomborban megvette Fernbach Bálint nagybírtokos.

* **A helybeli kir. törvénysségölly pályázat** van hirdetésölly állásra.

* **Fizetéképtelesség.** A bécsi hitelezölly védegyöllet Fischer Márkus zentai özegölly fizetéképtelességölly tesztelést.

* **Párbajözöl polgármester.** Mamuzsich Lázár, szabadkai polgármester és Gáll György gyógyszerész, tavaly június hóban a szabadkai tisztöllyölly palási májálissin öszszesöllyölköztek, s ebböl kifölözölly pisztolyra megverekedtek. Baja egyiknek sem történt a lovasias körmöközésen. A szabadkai törvénysségölly a vádlottakat párbajözölly miatt egy-egy napl államfögházra ítélte. Ma a kir. tábla II. büntetötanácsa Nedeczky Ödön bíró referálása alapján két-két heti államfögházra emelte föl a büntetésöt.

* **Eljegyzés.** Jusits Antal zombori kir. törvénysségi bíró jegyben bíró Zötományi Sándor ügyesnek itteni kir. törvénysségi bíró kedves szép leányával Izabella kisasszonnyal.

Irodalom.

— **A lélek kimüvelése,** az ember nevelése nincs befejezöl az iskolában. Az élet; a társadalomnak, a népnek valódi mestere az életnek; az irodalom, a sajtó a leghatatosabb eszköze. A szabadságnak s a műveltségnek ez a világító törnösa s a mely nemzet az irodalmat, a sajtótól nem támogatja; az nem lesz szabad, nem lesz művelt. A „Képes Családi Lapok” már tíz éve óta hirdeti, a műveltségnek eszmét, hinti a szöpnök, nemesnek, jónak magvát. A „Képes Családi Lapok” megérdemölly, hogy minden magyar család olvasó asztalának állandó vendége legyen. A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára egész övre 6 fit, félövre 3 fit, negyedövre 1 fit 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy koronautca 20 sz.), melyhez az előfizetés kölezésöllyben postautalványon intézendök, kívánatra bárkinek ingyen és börtmenten szögölly mutatószámokkal. A legújabb szám is változatos tartalommal jelent meg.

— **Ninesen az a körülmény** a család életben, melyre a „Magyar Háziaszsony” címölly hetilapban köllö utmutatást nem találhatnánk. E lap változatos tartalmával fölelöl a könyháat, a gazdaságot, az egészségságot, a körtészetet, a közmunkát, a dívatot, szöval mindazt, a mi jó gazdasszony öllöt esak érdekelöl bírhát s a kövölly szökerök, kik tollukkal e változatos rovokat támogatják, elégendö biztosítéköt nyújtanak a lap által adott tanácsok hasznavevösége fölöl. A „Magyar Háziaszsony” előfizetési ára a „Munka Után” címölly szépirodalmi mellékletölly együtt egész övre 6 fit, félövre 3 fit, negyedövre 1 fit 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapest, nagy koronautca 20. sz.), melyhez az előfizetés kölezésöllyben postautalványon intézendök, kívánatra bárkinek ingyen és börtmenten szögölly mutatószámokkal. A legújabb szám a kövöllyözölly változatos tartalommal jelent meg: I. Fölöp, 8 oldal. Egykör és most. K. Beniczky Irmatöl. — Egészsögtan mint nevelési tényezötöl. Dr. D. M.-öl. — Dívatölly. Mademoiselle Guillaumötöl. — Orvosi tanácsadöl. — Rubázat. — Egy takarékos asszonyöl. — Könyhakörtészet. — Könyházsát. Hetilap. Kálmán Gizelätöl. — Hogyan fözzünk süssnököt? — Egytelök és jötekönysög. — Kölföllekek. — Hymen. — Gyászrovat. — Kördések. — Feleletek. — Szerkesztölly özenetek. — Kiadóhivatal postájá. — Nyílt tér. — Nyílt tarsalgöl. — Kis hirdetésök. II. „Munka Után”. 4 oldal. Szépirodalmi melléklap. Dalok. Szarvas Mariskától. — A magyar királyölly Londonban. Gróf Bethlen Margitöl. — Valida. Dorottya nénikötöl. Örangyal. (Vége.) Csakay Ignätölly. Irodalom és művészet. Gondolatok. Aprösögök. Botütälány. Egyedi Markovits Idätöl. Megfötések. Második szeremöl. Regény. Prém Jözseföl. (Folyt.) III. Regénymelléklet. 8 oldal. „A szívölly titkából.” Regény Lauka Gusztávöl. 25. öv. 193—200 lap.

NYILTEK.*

Apatin, 1888. áprölly 17.

Tekintetes szerkesztölly ör!

A „Bieska” egyik legötöbölly — husvét öllölly — számanak nyíltörében egy ösztapári állötöllyos földbírtokos Sz. L. betök alatt eziket tett közzé, melynek öle Dömötör Hugölly apatini kir. járásbíró ör élen irányult.

A támadölly egy nagyon sok — s nem éppen előnyös — öldalokrölly ismert egyösög.

* E rovat alatt közzöttek nem vállal felelöségsöt a szerk.

Czikke teljesen rá vall arra az emberre, kit egy nem rég elkövetett másik rágalmazás miatt egy havi börtönnel sújtott a büntető igazságszolgáltatás.

Vizont a megtámadott 22 esztendő óta működik a bírói pályán, s hosszú hivataloskodása olyan tiszta lap, melyre soha gánés, panasz, — felelválói vagy a nagy közönség részéről eredt megrovás, de még csak egy alaptalan vád sem borított árnyat.

Csodálatos volt tehát, hogy olyan embertől, mint a támadó, olyan tartalmú cikket, a milyen az övé volt, későzeggel közölt a „Bácska” szerkesztője. Csodálatos volt annál inkább, mert a támadás a járásbíró úrnak kizárólag bírói működésére vonatkozott, mely fölött pedig köztudomáslag nem a nagy közönség, hanem egyes egyedül az illetékes felsőbb hatóság van hivatalos ítéletet mondani, és csak az adhat az illetőnek orvoslást a sérelmek miatt, nem pedig a „Bácska” olvasóközönsége.

S hogy ezt az orvoslást Sz. L. ur csakugyan megkapta volna, és kormányzatunk egy percig sem tűrte volna meg a bírói székből azt az embert, kire — nem az összes felhozott vádak, hanem azoknak csak egy század része is — valóban bizonyították; arról a „Bácska”, mint igazságügyi kormányzatunk mindenkor lelkes védeje, bizonyára teljesen meg van győződve.

A hatás tehát, melyet a cikknek a lapba történt felvétele előidézett, valóban meglepő volt. De mert elvégre is a sajtószerkesztésnek különféle értelmezése képzeltető: egyetlen sajátosul a maradt, hogy a „Bácska”, mely közölte a támadást, majd közölni fogja a védelmet is.

Maga a megtámadott, már csak bírói állása miatt sem válalkozhatott arra, hogy a saját javára apológiát írjon — egy hírlapba. — Kezbe vette tehát az ügyet az apatini intelligencia, s tiszteletig tisztelgően a járásbíró úrnál — ki történetesen ép abban az időben ünnepelte névnapját — tisztelgők közül a jogász közönség Antunovics József kir. közjegyző úr rövid, szép beszéde kíséretében írásban is átnyújtotta neki titkokozását és méltatlankodásának kifejezését a jellemzhetlen támadás miatt.

Erről az actusról a „Bácska” szerkesztője két értesítést is kapott; egyet rendes levelezőjétől; egyet pedig egy külön a tisztelgők megbízása folytán vett tudósítástól.

Az előbbi nem ismerjük, az utóbbi azonban mindjárt az első sorokban megjelölte, hogy az értesítés a „Bácskában” közölt támadásra akar felelet lenni.

Ennek dacára mind a két értesítéstől azzal az ártatlan indokolással tagadta meg a közlést, hogy névnapi köszöntésekről nem hoz tudósításokat.

Constatjuk tehát, hogy a „Bácska”, mely amaz ismeretes „ő-szaptári földbirtokos” támadásának készséggel helyt adott a lapban, s a védelmet, mely egy — kitűnő bírói tulajdonságainál s ritka jelleménél fogva széles körben ismert tisztviselőnek akart elégtételt adni a méltatlan meghurcoltatás miatt, a lapból teljesen kizárta.

Mellőzve tehát az ünnepély leírását, mely ma — 17 nappal később — alig bírna érdekelni: kérem a tekintetes szerkesztő urat méltóságos a tisztelgők által átnyújtott nyilatkozatunk alábbi másolatát, mint választ a „Bácskában” megjelent támadásra közlése tenni:

„Tekintetes kir. Járásbíró úr!

Kettős indok ösztönözt bennünket arra, hogy a mai napon tekintetes Járásbíró úr előtt megjelentünk.

Egyik a vágy, hogy névünnepe alkalmából kifejezést adjunk tisztelőknek, hódolatunknak érdeműnk, kristály-tiszta jellemű iránt, és óhajátunknak, hogy amaz eddig elfolyt évszort, mely alatt az általános nagyrabecsülést oly teljes mértékben kiérdemelte sikerült, — lelje hosszú folytatását a jövőben is, — és legyen megáldva árnyéktulaj boldogsággal oly bizonyosan, a mily kétségtelenül fog az újabb — és újabb leveleket fűzni érdemének cserkoszorójához.

S ezen valamennyiünk által egy szívvel, egy lélekkel érzett nagyrabecsüléssel van kapcsolatban megjelenésünk másik indoka is.

Az érdem önmagát dicséri: szavak ép oly kevésbé emelhetik, a mint le sem ronthatják a tettek értékét. — Hírlaptámadások, melyek ledönteni akarják ez érdem szilárdan álló oszlopát, kell, hogy nyílt visszautasítással találkozzanak a mi részünkről, kik hivatalunknál fogva Járásbíró úr működésének teljes mindannapi kísérői, és ennek, — ép ez okból — névtelen hírlapi támadóknál feltétlenül illetékesebb bírálói lehetünk.

Fogadjon tehát tőlünk s szolgáljon elégtételül az a biztosításunk, hogy jellemű, tiszta lelkiismerete s a legszűkebb határig pártatlan, a jog- és törvényesség szabályait soha sem elveti, kik hivatalunknál fogva Járásbíró úr működésének teljes mindannapi kísérői, és ennek, — ép ez okból — névtelen hírlapi támadóknál feltétlenül illetékesebb bírálói lehetünk.

Fogadjon ismétlenül Járásbíró úr jó kívánataink nyilvánítása mellett feltétlen és teljes bizalmunk kifejezését, a melylyel vagyunk Apatin, 1888. évi április hó 1-jén.

Ózinte tisztelők:

Antunovics József s. k., kir. közjegyző,
Boldizsár Pál s. k. ügyvéd,
Dr. Gräber Lajos s. k., ügyvéd,

Dr. Kék Lajos s. k. ügyvéd,
Dr. Schmausz Antal s. k. ügyvéd,
Tessényi Albert s. k. ügyvéd,
Geréssy Ferenc s. k. ügyvédjelölt,
Dr. Szabó József s. k. ügyvédjelölt,
Dr. Tolnay Géza s. k. kir. közjegyzőjelölt,
Vicsék András s. k. ügyvédjelölt.

Menet-rend.

Érvényes 1887. évi október 10-étől.

Villány-Eszék-Szabadka.

Állomások	803. sz. v. vegy. v.	811. sz. v. vegy. v.	815. sz. v. vegy. v.
Villány indulás	1.08	9.20*	
Eszék	8.26	3.30	11.20*
Bród érkezés		10.34*	4.04*
			813. vegy. v.
Dálya indulás	9.15	5.04	3.38*
Gombos indulás	10.21	6.24*	5.08*
Szönta	10.36	6.46*	5.29*
Prigl. Szt.-Iván	10.51	7.09*	5.51*
Zombor	11.19	8.10*	6.53
Nemes-Militics	11.35	8.38*	7.21
Bajmok	12.12	9.37*	8.16
Tavankut	12.30	10.02*	8.40
Szabadka érkezés	12.55	10.42*	9.19

A 803. sz. vonat esatlakozik Szabadkán Budapest. Belgrád, Baja és Szeged felé, 811. és 815. vonat csupán Budapest-felé.

Szabadka-Eszék-Villány.

Állomások	812. sz. v. vegy. v.	804. sz. v. vegy. v.	814. sz. v. vegy. v.
Szabadka (vendéglő) indulás	5.25*	2.10	6.40*
Tavankut	6.05	2.35	7.20*
Bajmok	6.33	2.55	7.49*
Nemes-Militics	7.24	3.25	8.42*
Zombor	8.05	3.47	9.27*
Prigl. Szt.-Iván	8.40	4.08	10.02*
Szönta	9.02	4.22	10.24*
Gombos (vendéglő)	9.21	4.34	10.43*
Dálya	10.59	5.37	12.02*
Bród érkezés	—	—	4.04*
Eszék	12.33	6.18	4.21*
Villány	3.47	—	6.25*

Szabadka-Szeged

Állomások	712. sz. v. vegy. v.	704. sz. v. vegy. v.	702. sz. v. vegy. v.
Szabadka indulás	5.35*	2.35	6.30*
Pálies	5.54*	2.53	6.48*
Horgos	6.35	3.34	7.27*
Szeged érkezés	7.16	4.13	8.06*
N.-Várad érkezés	6.50*	—	—

Szeged-Szabadka.

Állomások	701. sz. v. vegy. v.	703. sz. v. vegy. v.	711. sz. v. vegy. v.
N.-Várad indulás	—	—	9.26
Szeged indulás	8.00	11.44	8.50*
Horgos	8.40	12.25	9.36*
Pálies	9.16	1.02	10.17*
Szabadkára érkezés	9.34	1.20	10.36*

Megjegyzés: Az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli idő csillaggal van jelölve.

Belgrád, Zimony, Budapest.

Állomások	501. sz. v. express. gyors v.	503. sz. v. vegy. v.	513. sz. v. vegy. v.	507. sz. v. vegy. v.
Belgrád indulás	2.34*	3.35*	5.55*	5.16
Zimony indulás	2.48*	6.03*	6.30	5.48
Újvidék	4.23*	7.44	9.54	8.12*
Kiszács	—	—	10.30	8.35*
O-Kér	—	8.15	10.57	8.54*
Verbász Kula	—	8.31	11.30	9.18*
Hegyes Feketehegy	—	8.45	11.55	9.37*
Topolya	—	9.04	12.36	10.05*
Csantavér	—	9.21	1.04	10.26*
Szabadka érkezés	6.08	9.41	1.45	10.52*
indulás	6.10	9.53	2.25	11.22*
Budapest érkezés	9.40	1.42	7.30*	6.50

A Zimonyból Budapest felé közlekedő 513. sz. vonat Szabadkánál mint vegyes, onnét Budapestig mint személyes vonat közlekedik, valamint az 507. sz. személyes vonat Szabadkáról mint vegyes vonat közlekedik Budapest felé.

Budapest, Zimony, Belgrád.

Állomások	502. sz. v. kel. expr.	506. sz. v. szem. v.	504. sz. v. gyors v.	512. sz. v. omn. v.
Budapest indulás	5.38	8.00	2.28	9.10*
Szabadka érkezés	8.54	1.03	6.06*	8.50*
		5.14.		5.50
indulás	8.59	1.46	6.18*	6.15
Csantavér	—	2.29	—	6.42
Topolya	—	3.05	6.52*	7.07
Hegyes Feketehegy	—	3.42	7.11*	7.31
Verbász Kula	—	4.11	7.25*	7.54
O-Kér	—	4.39	7.41*	8.16
Kiszács	—	5.06	—	8.34
Újvidék (vendéglő)	10.51	5.55	8.18*	9.06
Zimony érkezés	12.19	9.04*	9.53*	11.18
Belgrád érkezés	12.32	—	10.10*	11.35

A Budapestről Belgrád felé közlekedő vonatokról az 512. számú vegyes vonat Szabadkától mint személyes vonat közlekedik.

Szabadka-Baja.

Állomások	2512. sz. v. vegy. v.	2502. sz. v. vegy. v.
Szabadka indulás	5.45*	2.45
Csikéria	6.32	3.20
Bács-Almás	7.18	3.52
Bikity Borsód	8.02	4.36
Baja érkezés	8.52	5.02

Baja-Szabadka.

Állomások	2501. sz. v. vegy. v.	2511. sz. v. vegy. v.
Baja indulás	10.26	6.50*
Bikity Borsód	11.05	7.51*
Bács-Almás	11.45	8.47*
Csikéria	12.10	9.21*
Szabadka érkezés	12.40	10.00*

Felölts szerkesztő és kiadó-laptulajdonos:

Dr. MOLNÁR GYULA.

HIRDETÉSEK.

WELTNER M.

bank- és bizományi-üzlet
BUDAPEST, IV. kis-híd utca 9.

Eszközöl kölcsönöket ingatlanokra,
Elhelyez kereskedelmi váltókat, 6-10
Elfogad tőzsdei megbízásokat.

Magyar iparcsikk! Mig eddig meg a pótkávé a külföldről vetők, most az elismert jóság

Lenck-kávében

Lenck-kávé

Képviselet Szegeden: 11-20

Rohr és Bugarszky urak.

Kapható minden jobb kereskedésben, s ahol a készlet elfogyott volna, a t. közönség követelje mint hazai gyártmányt. A t. elárulható urak fordítójának Lenck S. pótkávé-gyárához Sopronban, homok minták nélkül, ügyven és barmatvive kapnak, s így rizikó nélkül győződhetnek meg a félé, hogy a Lenck-kávé a legjobb eddig ismert pótkávé.

Tsinkel

Valódi

kávé

Tsinkel-kávé

(takaré- és függékávé stb.)

A legjobb pótlék a bakkávéhoz. Kellemes ízű és nagy megtakarítás. 2-10

A Dreher Antal-féle

kiviteli palacsör

DIETRICH és GOTTSCHLIG

BUDAPEST

vagy

Dreher Antal

KÖBÁNYA.

Csakis teljesen lelepedett, tehát táktörtsza kiviteli sör széküldése, folyton friss üvegöltésben, a minőség hamisítatlan volta mellett kezesség vállaltatik.

Nagybanl fogyasztóknak jelentékeny árengedmény.

Árjegyzékek mindentel ingyen és bérmentva.

Miután gyakran megtörténik, hogy idegen készítmény és gyöngébb minőségű sörök „Dreher Antal kiviteli sör” ózim alatt forgalomba hozatnak, a t. e. Dreher-féle sör fogyasztóknak a hatóságilag oltalmazott üveg-cimkét, melyen a DIETRICH és GOTTSCHLIG és a DREHER ANTAL név okvetlen kell, hogy rajta legyen, kiváló figyelmükbe ajánljuk.

Figyelmeztetés:

Helyiség-változtatás.

A Brogle József-féle gépgyár megvásárlása folytán saját gyári telepemet gazdasági gépraktárrammal együtt

1888. évi április hó 15-től kezdve

V. ker., külső váci-ut 46. szám alá helyezem át.

Graepel Hugó gépgyáros,

Marshall Sons & Comp Lmtl.
VEZÉRÜGYNÖK.